

עפ"ת 30230/09/18 - בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 30230-09-18 בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת חיה זנדברג
מערערת	בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופט ארנון איתן) מיום 24.8.2018 בתיק המ"ש 10054-06-18.

הבקשה להארכת מועד להישפט

1. ביום 28.6.2018 הגישה המערערת לבית המשפט קמא בקשה להארכת מועד להישפט בנוגע לז' 30 "חות תעבורה". בבקשה נטען כי המערערת היא חברה להשכרת רכב, והיא מבקשת להסב את הדו"חות לנהגים שנהגו במכוניות בפועל. עוד נטען כי המערערת פנתה אל התביעה בבקשה להסב את הדו"חות, אך בשל כך שלא נענתה, הגישה את הבקשה לבית המשפט.

2. ביום 10.7.2018 הגיבה המשיבה לבקשה וביקשה כי הבקשה תימחק ותוגש מחדש על מנת שניתן יהיה להידרש לטענות הכלולות בה לגופם של דברים. המשיבה טענה כי בדיקה מדגמית של הדו"חות העלתה כי מדובר באוסף דו"חות של שלל בתי משפט לתעבורה ברחבי הארץ, ובכלל זה מרכז, חדרה, חיפה ותל-אביב, ורובם הגדול של הדו"חות אינו שייך למחוז ירושלים. המשיבה ביקשה אפוא כי הבקשה כפי שהוגשה תימחק, ותוגש בקשה חדשה שתכלול אך ורק את הדו"חות של מחוז ירושלים.

ההחלטה מיום 10.7.2018

- ביום 10.7.2018 החליט בית המשפט קמא (כב' השופט ארנון איתן) כדלקמן:
"לאחר שעיינית בבקשה וכן בתגובה שצורפה אני נעתר לבקשת המשיבה ומורה על מחיקת הבקשה. יש להגיש את הבקשות בהתאם לסמכות המקומית של בית המשפט שבשטח שיפוטו נעברה העבירה. האחריות לבדוק עניין זה הינה על המבקשת, ובהתאם לכך להגיש את הבקשות פעם נוספת".
- ביום 18.7.2018 הגישה המערערת לבית המשפט קמא בקשה לביטול ההחלטה מיום 10.7.2018. בבקשה נטען כי סעיף 6(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - החוק) קובע באשר לסמכות המקומית כי:
"נים נאשם בבית המשפט אשר באזור שיפוטו נעברה העבירה, כולה או מקצתה, או נמצא מקום מגוריו של הנאשם".
- המערערת טענה כי היא מבקשת לפעול על-פי הסיפא לסעיף 6(א) לחוק כך שבקשתה תידון במקום מושבה שהוא, לטענתה, בירושלים.

ההחלטה מיום 24.8.2018

- ביום 24.8.2018 החליט בית המשפט קמא (כב' השופט ארנון איתן) לדחות את הבקשה לביטול ההחלטה:
"הסמכות המקומית לדון בבקשות להארכת מועד להישפט בהתאם לסעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי שמורה לבית המשפט המוסמך לדון גם בעבירה מושא הדוח. בנסיבות אלו היה על המבקשת לפנות לאותו בית משפט כאילו בקשתה הוגשה במועד.
- ... קביעת מקום מגוריו של נאשם כמקום בו יוגש האישום נעשית... רק במקרים חריגים, וזהו אינו המקרה המצדיק לעשות כן. הכלל הוא כי המשיבה היא שבוחרת את מקום העמדתו של הנאשם לדין. בכל מקרה הנוכחי המרכזי הינו מקום ביצוע העבירה, וזאת בעיקר מתוך הצורך לנהל הליך יעיל" (פסקאות 2, 4 להחלטה).
- על כך הוגש הערעור הנוכחי.

הערעור

- המערערת שבה וטענה בערעורה את הטענות שהעלתה בפני בית המשפט קמא, וציינה כי חברתה להשכרת רכב הצורך לפצל את הבקשות בין בתי משפט שונים בארץ מכביד עליה וגורם לה לשאת בעלויות שאין מקום להטיל עליה. לפיכך, טענה המערערת כי יש לקבל את הערעור ולהחליט לה להגיש את הבקשה להארכת מועד לבית המשפט קמא, בין אם העבירות הנוגעות בווצו בתחומן ובין אם לאו.
- מנגד, ב"כ המדינה טען כי דין הערעור להידחות. ב"כ המדינה טען כי אין למערערת זכות לערער על החלטתו של בית המשפט קמא, שכן המדובר בהחלטת ביניים, שלא סיימה את ההליך ולא הכריעה בבקשה להארכת מועד גופה. מכיוון שאין ערעור על החלטות ביניים בפלילים, איזי לטענתו דין הערעור הנוכחי להידחות על הסף. גם לגופם של דברים טען ב"כ המדינה כי דין הערעור להידחות. ב"כ המדינה ציין כי שיקולים של יעילות מערכתית מחייבים כי ההליך המשפטי יתברר במקום ביצוע העבירה. ב"כ המדינה ביקש כי המערערת תחויב בהוצאות, נוכח העובדה שהמערערת מבקשת לתקוף בערעור החלטת ביניים, ונוכח כלל נסיבות העניין.
- (הבערת אגב יוער כי הצדדים לא העלו, לא בהליך הנוכחי ולא בפני בית המשפט קמא, טענה בנוגע לכך שהבקשה עסקה - בהליך אחד - במספר דו"חות. לכן, לא ראיתי להידרש לסוגיה זו).

דין והכרעה

- דין הערעור להידחות. אכן, שאלה היא אם למערערת נתונה הזכות לרערע על החלטתו של בית המשפט קמא מיום 24.8.2018, והאם אין מדובר בהחלטת ביניים, שלא ניתן לערער עליה לעת אחר. אולם, מכל מקום, גם לגופם של דברים דין הערעור להידחות.
- בבש"פ 3064/07 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (2007), במסגרת בקשה להעברת מקום דיון לפי סעיף 78 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, עמדה כב' הנשיאה (כתוארה אז) ביניש על כך כי הכלל בעבירות תעבורה הוא כי כתב האישום יוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו בוצעה העבירה:
"מדינת ישראל מונשים מדי שבוע מאות כתבי אישום לבתי המשפט לתעבורה. כתבי אישום אלה מוגשים, על דרך הכלל, לבית המשפט שבאזור שיפוטו בוצעה העבירה, וזאת בהתאם לסעיף 6(א) לחוק סדר הדין הפלילי... הגשת כתבי האישום בבית משפט הסמוך למקום ביצוע העבירה מיעלת את עבודת התביעה ומקילה על שוטרי התעבורה" (שם, בפסקה 2 להחלטת).
- נמצא כי, ככלל, המדיניות הנקוטה בידי התביעה - מדיניות שהתאשרה בפסיקת בית המשפט העליון - היא כי כתבי אישום בעבירות תעבורה מוגשים במקום ביצוע העבירה.
- חרף פסיקה ומדיניות ברוחים אלו, טוענת המערערת כי דינה שונה. זאת, לטענתה, בשל כך שהפסיקה דלעיל עניינה בקשות להעברת מקום דיון, ואילו בעניינה מדובר בבקשות להארכת מועד להישפט, שאז - כך לטענתה - אין בדברים כדי לפגוע ביעילות הדיון או כדי להכביד על העדים (ראו טיעוני המערערת מיום 8.1.2019. כן ראו החלטה מיום 31.12.2018 לעניין וייתור המדינה על מענה ספציפי לטיעונים אלו, נוכח הטיעונים שהציגה המדינה במהלך הדיון בערעור).
- דין טיעונה זה של המערערת להידחות. המסגרת המשפטית בהקשר לבקשות להארכת מועד להישפט קבועה בסעיפים 229-230 לחוק סדר הדין הפלילי. ואלו העיקרים הקבועים בסעיפים:

- (א) **תשלום הקנס** - מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, צריך לשלם את הקנס תוך 90 יום (סעיף 229(א)(1) לחוק).
- (ב) **פנייה לתובע** - מי שסבור שהוא אינו צריך לשלם את הקנס, יכול לפנות תוך 30 יום לתובע ולבקש מן התובע לבטל את הודעת תשלום הקנס. התובע מוסמך לבטל את ההודעה אם נוכח שלא נעברה עבירה; שאדם אחר ביצע את העבירה; או אם נסיבות העניין אינן מתאימות להמשך קיום הליכים. מקום בו הפנייה לתובע היא לצורך הסבת הודעת הקנס לאחר, ניתן לפנות לתובע תוך 90 יום (סעיף 229(א)(1) ו-229(ב) לחוק).
- (ג) **בקשה להישפט** - כמו כן, מי שסבור שהוא אינו צריך לשלם את הקנס יכול להודיע תוך 90 יום מיום שנמסרה לו הודעת הקנס, שברצונו להישפט על העבירה, ואזי תישלח לו תוך שנה הזמנה למשפט (סעיף 229(א)(2) ו-230 לחוק).
- כעולה מהסדר הקבוע בדיון, הפנייה לתובע והבקשה להישפט צריכות להיות מוגשות במועד הקבוע בחוק (מועד הנגזר בין 30 יום ל-90 יום). עם זאת, הן לתובע (ביחס למועד הפנייה אילו) הן לבית המשפט נתונה הסמכות להאריך את המועד הקבוע בדיון. לעניין הארכת מועד לפניה לתובע קובע סעיף 229(ה) לחוק כי:
"תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושזמנו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה".
- באשר להארכת מועד להישפט בפני **בית-המשפט**, קובע סעיף 230 לחוק כי:
"הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשניונים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו".
- המערערת במקרה הנוכחי פנתה תחילה לתובע בבקשה להסבת הדו"חות, ומשלא התקבלה - כך לטענתה - תשובה מהתובע במועד, הגישה לבית המשפט קמא את הבקשה הנוכחית להארכת מועד להישפט. בקשת המערערת היא כי הבחירה לאיזה בית משפט תוגש את הבקשה תהיה בחירתה שלה, בהתאם לסיפא לסעיף 6(א) לחוק סדר הדין הפלילי, שעניינה מקום מגורי **הנאשם**, ולא בהתאם למדיניות הנקוטה בידי רשויות התביעה להגיש את כתבי האישום במקום ביצוע העבירה, כקבוע ברישא לסעיף 6(א) לחוק.
- כאמור, דין טענת המערערת להידחות. כעולה מסעיף 230 לחוק, הכלל בעניינו של מי שמבקש להישפט הוא כי "**תישלח** לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו" (ההדגשה הוספה). לשון הסעיף מלמדת כי **הרשות** (ולא המבקש) היא ששולחת למבקש להישפט את ההזמנה לדיון. זאת, בהתאם לכלל המקובל - שסידור בטעמי יעילות מובהקים וענייניים - כי "מסור לתביעה הפלילית שיקול-דעת בבחירת מקום העמדתו לדיון של הנאשם" (בש"פ 11637/04 **מדינת ישראל נ' זוזיאשווילי**, פ"ד נט(4) 229 (2005), בפסקה 8 להחלטת).

- וראו גם טופס 8 וטופס 8ב שבתוספת לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974. טופס 8א הוא טופס הבקשה להישפט, וטופס 8ב הוא טופס ההזמנה למשפט (שנשלח למי שביקש להישפט במועד). מנוכחם של הטפסים עולה כי הסמכות לקבוע את מקום הישפוט של מי שהגיש בקשה להישפט במועד היא סמכותה של התביעה הפלילית.
- מבחינה משפטית, ברי שקיים קשר בין הבקשה להישפט **במועד** לבין הבקשה **להארכת מועד** להישפט. כך עולה מסעיף 230 לחוק שקובע:
"הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור" (ההדגשה הוספה).
- מכיוון שכך, יש לומר כי כשם שהתביעה היא שמחליטה לאיזה בית משפט יוזמן הנאשם שביקש **במועד** להישפט, איזי כך גם ביחס לבקשה **להארכת מועד** להישפט. המערערת אינה יכולה אפוא להגיש בקשות **להארכת מועד** להישפט בהתעלם מהמדיניות הנקוטה בידי התביעה (ואשר התאשרה בפסיקת בית המשפט העליון) לפיה שיקולי יעילות מערכתיים מובילים לכך שכתבי אישום בעבירות תעבורה - ובכלל זה כאלו שהוגשו בעקבות בקשות להישפט **במועד** - "מוגשים, על דרך הכלל, לבית המשפט שבאזור שיפוטו בוצעה העבירה" (דברי כב' הנשיאה ביניש בעניין **מזרחי** לעיל). וראו גם רע"פ 3731/17 **בסט קאר נ' מדינת ישראל** (2018).
- נמצא כי טיוען זה של המערערת אינו מתיישב עם הדיון, ואף לא עם טעמי המדיניות שבבסיסו. כפי שעמד תה על בית-המשפט קמא בהחלטתו:
"הסמכות המקומית לדון בבקשות להארכת מועד להישפט בהתאם לסעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי שמורה לבית המשפט המוסמך לדון גם בעבירה מושא הדוח. בנסיבות אלו היה על המבקשת לפנות לאותו בית משפט כאילו בקשתה הוגשה במועד" (פסקה 2 להחלטת).
- לפיכך, דין הערעור להידחות. בנסיבות המקרה, לא ראיתי לעשות צו להוצאות.

ניתן היום, י"א שבט תשע"ט, 17 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.